

HRVATSKI glasnik

Godina XV., broj 7.

17. veljače 2005.

cijena 80 Ft

**Ivo Sanader
u posjetu HOŠIG-u**

IZ SADRŽAJA

Premijer Ivo Sanader u Budimpešti str. 2.

Euroregijska suradnja Dunav – Drava – Sava str. 3.

Bruce Lee str. 4.

Sjednica Predsjedništva Hrvatske državne samouprave str. 5.

Fašnik u Pomurju i Međimurju str. 6. – 7.

„Kaj se vino piti mora” str. 8.

Zadnje petroviske fašenijske ure str. 9.

Maskenbal hrvatske škole str. 10.

Priznanje „Géza Lemle” str. 11.

Koliko vrijedi diploma? str. 12.

Nova učiteljica hrvatskoga jezika str. 13.

Gradišćanski teklić str. 14. – 15.

Utorak, 8. veljače, 2005. god., dr. sc. Ivo Sanader, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, bio je u jednodnevnom službenom posjetu Republici Mađarskoj. U Budimpešti, ispred zgrade Parlamenta, premijer i njegova svita dočekana su s vojnom paradom, a zatim je slijedio sastanak s domaćinom, predsjednikom Mađarske vlade, Ferencom Gyurcsányem koji je nakon sastanka na zajedničkoj

Premijer Ivo Sanader i ravnateljica Marija Petrić nakon otkrivanja poprsja

tiskovnoj konferenciji rekao: „Naša je povijesna zadaća i obveza poduprijeti priključenje Hrvatske Europskoj uniji, jer je to u interesu i Karpatskog bazena i EU.”

Premijer zemlje, koju s Hrvatskom veže višestoljetna povijest i nacionalne manjine s obiju strana granica, drži da je Zagreb „učinio i učiniti će sve kako bi ispunio kriterije i započeo pregovore s EU” kako je to i planirano, 17. ožujka. Gospodarska pitanja, napose privatizacija hrvatske INE, bile su uz izuzetno čvrstu mađarsku potporu Hrvatskoj za priključenje EU, u središtu razgovora što ga je premijer Sanader tijekom svoga službenog posjeta Budimpešti vodio sa svojim domaćinom. Glede ostalih gospodarskih pitanja bilo je riječi o izgradnji plinovoda Pečuh – Osijek, o ulaganju u riječku luku i prometnicama. Premijer Gyurcsány je obećao da će Mađari ispuniti svoju obvezu izgradnje autoceste do hrvatske, odnosno do slovenske granice, i to do 2006/07. godine. Istodobno je dogovoreno da u idućih deset godina projekt izgradnje stupova na rijeci Dravi neće biti na dnevnom redu.

Premijer Ivo Sanader u Budimpešti

Otkrivanje poprsja Marka Marulića u HOŠIG-u

Premijeri susjednih zemalja, prigodom 10. obljetnice potpisivanja Sporazuma o zaštiti nacionalnih manjina, potpisali su Deklaraciju o manjinama. Ustanovili su da je hrvatska zajednica u Mađarskoj dobro organizirana, a obveza je Mađarske „u skoroj budućnosti” birati predstavnike hrvatske manjine u Parlamentu, stajalo je u obećanju sa strane premijera Ferenc Gyurcsány. Bilo je riječi o izgradnji mosta na Muri, zaštiti okoliša, zajedničkoj kandidaturi dviju zemalja za domaćina Europskoga nogometnog prvenstva 2012., projektu zajedničkoga dvojezičnoga hrvatsko-mađarskog rječnika, otvaranju Katedre za hungarologiju u Osijeku.

U nazočnosti dvaju predsjednika vlada potpisan je Ugovor o socijalnom osiguranju. Premijer Sanader u Dvorani izaslanstava susreo se i s predsjednicom Mađarskog parlamenta Katalin Szili, a u budimskoj Šandorovoj palači s predsjednikom Republike Mađarske Ferencom Mádlom, te s predsjednikom Hrvatske državne samouprave dr. Mijom Karagićem.

Nakon polaganja vijenaca na Trgu junaka, premijer Sanader je sa svojom pratnjom: s ministrom vanjskih poslova Miomiroš Žužulom, ministrom gospodarstva Brankom Vukelićem, državnim tajnikom Biankom Matković, državnim tajnikom Miroslavom Kovačićem, predstojnikom Ureda za odnose s javnošću i glasnogovornikom Vlade RH Ratkom Mačekom, veleposlanikom Mađarske u Zagrebu Lászlóm Mohaijem i predsjednikom HDS-a dr. Mijom Karagićem dočekan u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkome domu, gdje ih je u prepunome predvorju pozdravila ravnateljica Marija Petrić, koja je u ime učenika, učitelja, nastavnika, profesora, odgojitelja izrazila zadovoljstvo što su dr. sc. Ivo Sanader i njegova pratnja našli vremena za posjet našoj obrazovno-odgojnoj ustanovi. Ujedno je zahvalila na izvanrednom daru koji je od premijera Sanadera još prošle jeseni stigao našoj školi, na poprsju „oca hrvatske književnos-

ti” Marka Marulića, rad akademskog kipara K. Bošnjaka, čijoj je izradi i pridonijela i Hrvatska država samouprava u Mađarskoj.

U čast visokih gostiju iz Hrvatske priređen je svečani program u kojem je KUD Tamburica izveo splet Bačkih bunjevačkih plesova. Učenica 12. r. Atina Georgopulos, u kraćim crtama predstavila je životnu stazu Marka Marulića, europskoga humanista, pisca, pjesnika. Ulomak iz Marulićeve Judite predstavio je učenik 12. r. Dušan Horvat. U svome pozdravnom govoru predsjednik Sanader također izrazio je svoje zadovoljstvo zbog mogućnosti boravka među našim učenicima i djelatnicima ustanove, posebno zahvalivši na prigodnome programu.

Mogu slobodno reći da su Hrvatska i Mađarska zaista dvije prijateljske zemlje koje su u povijesti nizom stoljeća dijelile zajedničku prošlost, a koje će dijeliti i zajedničku budućnost kada se sutra i Hrvatska pridruži Europskoj uniji, kako je i Mađarska učinila 1. svibnja 2004. godine. Tijekom zajedničkih razgovora s premijerom Vlade Republike Mađarske Ferenc Gyurcsányem došlo je do daljnjih produbljivanja zajedničke nam suradnje kao i tvrdnje da nema otvorenih pitanja u našim odnosima, te da će i jedna i druga zemlja, upravo u pogledu podupiranja Hrvata u Mađarskoj i Mađara u Hrvatskoj, nastaviti tim putem. Danas smo potpisivanjem obostrane deklaracije potvrdili tu našu

opredijeljenost ne samo da njegujemo i čuvamo samosvojnost Hrvata s ove, te Mađara s druge strane granice nego da nacionalne manjine koristimo i kao most suradnje i prijateljstva između naših dviju zemalja. Naše su manjine bogatstvo obje države. U tome smislu čestitam svima vama koji čuvate i njegujete hrvatsku riječ.

Od sada će te u auli imati velikana hrvatske riječi – kazao je premijer pozivajući učenike da se ugledaju u Marulića koji je pisao i hrvatskim i latinskim jezikom, a u svoje doba bio i hrvatski i europski pa i svjetski pisac, kojeg su preveli na mnogo jezika, čak i na japanski i kineski. Odabir ovakvog dara, poprsja u bračkom mramoru, premijer je obrazložio željom da ponuka hrvatske učenike pa i njihove roditelje da i dalje njeguju hrvatsku riječ i dvojezičnost.

Zahvalivši i na poklonu hrvatskih knjiga, ravnateljica M. Petrić premijeru Sanaderu predala je almanah hrvatske škole čiji sadržaj govori o desetogodišnjoj samostalnosti hrvatske nam obrazovno-odgojne ustanove u Mađarskoj. Otkrivanjem poprsja Marka Marulića u našoj školi, za visoko državno izaslanstvo je još iste večeri u budimpeštanskom središtu Veleposlanstva Republike Hrvatske upriličen i susret s čelnicima HDS-a i predstavnicima tvrtki koje djeluju na hrvatsko-mađarskom gospodarskom planu.

Time je zapravo premijer Sanader, zajedno sa svojim izaslanstvom završio svoj prvi službeni posjet Republici Mađarskoj.

Marko Dekić

Izaslanstvo iz Hrvatske

Euroregijska suradnja Dunav – Drava – Sava

Čini se kako nas članstvo u Europskoj uniji, a i prema svim analitičarima gospodarskih kretanja u toj zajednici europskih zemalja, naginje da razmišljamo u pojmovima regija, točnije u euroregijama.

Tako se već u prostoru južnog Zadunavlja počelo razmišljati u kategorijama euroregije 1998. g. kada je i utemeljena euroregija Dunav – Drava – Sava, koja je povezala prostor Hrvatske, Mađarske te Bosne i Hercegovine. Nedavno je u Osijeku održano zasjedanje skupštine narečene euroregije, te je došlo do promjena na njezinu čelu. Naime, dvogodišnje se prema redosljedu mijenjaju čelnici narečene euroregije. Nakon Bosne i Hercegovine presjedanje Euroregijom Dunav – Drava – Sava u nastupajućemu dvogodišnjem razdoblju pripada Mađarskoj. Na osječkom zasjedanju povjerenje je još jednom dobio predsjednik Skupštine Baranjske županije Ferenc Kékes, koji tu dužnost obavlja već po drugi put. Kako donosi dnevni tisak, u Osijeku je zaključeno kako je ulaskom Mađarske u Europsku uniju otvoreno novo poglavlje i u životu Euroregije Dunav – Drava – Sava. Mađarsko, hrvatsko, bosansko-hercegovačko euroregijsko povezivanje i suradnja nalazi se pred novim izazovima.

Mađarska kao članica Europske unije mora nastojati

na što skorijem ulasku Hrvatske u Europsku uniju, a također se i trećem partneru, Bosni i Hercegovini, mora pomoći kako bi što prije počeli pregovori o njezinu mogućem pristupanju. Najvažniji projekt čije ostvarenje želi Euroregija Dunav – Drava – Sava jest što skorija izgradnja cestovnoga koridora V/C, izgradnja hrvatsko-mađarske autoceste čije bi se dionice na zajedničkoj hrvatsko-mađarskoj granici trebale sresti 2008. g. Treba putem natječaja iskoristiti sve europske izvore. Najviše se može postići na polju turizma, zaštite okoliša te iskorištavanju svih mogućnosti vodenog i cestovnog povezivanja. Na konferenciji za tisak održanoj u Mohaču 6. veljače, nekoliko dana nakon što je preuzeo presjedanje, prilikom susreta Vladimira Šeksa i Katalin Szili, predsjednik Ferenc Kékes je između ostalog rekao:

Osim već postojećega javno-upravnog projekta, sada se radi na projektu deminiranja u prostoru čijega se pokroviteljstva primila hrvatska zajednica u Mađarskoj, odnosno Hrvatska državna samouprava. Mi, Baranjska županija, želimo u suradnji sa stručnim tijelima dati potporu tom poticaju. Za trajanja ovoga projekta zamišljamo dugoročnu suradnju na polju turizma u prostoru Kopačkog rita i baranjske regije. Imamo dva strateška zadatka. Prvi je pomaganje Republike Hrvatske u svim vidovima na njezinu putu što skorijega priključenja Europskoj uniji. Dogovorili smo se kako ti projekti i programi ne trebaju ležati na stolu, već što prije treba prići njihovu ostvarenju, pri čemu bi što više ljudi moglo doći do radnih mjesta na našem prostoru.

Branka Pavić-Blažetin

Slika:
Ferenc Kékes

Vino kao dio potrošačke kulture

Razvoj čovječanstva može se pratiti i kroz tržišne odnose, kroz potrošačku naviku. Naravno, na potrošačku naviku umnogome utječe i gospodarsko stanje, kupovna moć, koja ujedno određuje smjer i brzinu razvoja. Stvaraju se razni trendovi, nastaje specifična potrošačka kultura koja se može mjeriti kroz pojedine artikle. Tako na potrošačku kulturu pojedinih sredina utječe tradicija, specifičnost

položaja, i još mnogi opći i pojedinačni elementi. I društvene promjene jedan su od čimbenika koji je ponudio nove mogućnosti, drugi način razmišljanja, slobodnije kretanje, što pretpostavlja da se preuzimaju neke navike koje karakteriziraju potrošačku kulturu. Jedan od područja potrošačke kulture jest i potrošnja raznih prehrambenih proizvoda. Stvaraju se specifične i karakteristične kuhinje, preko kuhinja postaju prepoznatljiviji narodi, nastaje jedan odnos ponude i potrošnje.

Sjećamo se razdoblja kada je tržište bilo mnogo zatvorenije, kada je bilo ograničeno otkuda se mogu nabavljati i gdje se mogu prodati razni proizvodi, artikli. Budući da nije bilo izbora, nije postojala konkurencija, to se ogledalo i u slabijoj kakvoći pojedinih proizvoda. Primjerice, srednji i stariji naraštaj dobro se sjeća kakav je bio izbor automobila i koliko se čekalo na isporuku. Danas je nezamislivo da se na automobil čeka pet-šest godina, i to da se može birati samo od nekoliko tipova. No, ja bih se ipak malo vratio pitanju potrošačke kulture, i to onomu koje se veže uz gastronomiju. Mađarska i Hrvatska, zahvaljujući svome geografskom položaju, spadaju među zemlje u kojima uspijeva vinova loza, a kvalitetno grožđe temelj je dobrog vina. Prije, upravo zbog zatvorenijeg i manje zahtjevnoga tržišta, više je značila količina nego kakvoća. Dakako, na to to je utjecala i kupovna moć. Do danas je došlo do znatnih promjena i u tome pogledu. Proširio se krug onih koji kao potrošači više daju na kakvoću, bez obzira kakve su cijene. To moraju pratiti i proizvođači. Zbog toga je došlo do znatnih promjena u proizvodnji, kakvoća je postala pokretačem pojedinih gospodarstava, što je ujedno postalo i zalogom uspješnosti. Tržište se sve većma širi, što znači da su veće mogućnosti, a veća je i konkurencija. Tko ne uoči navrijeme tu činjenicu, lako se može naći na rubu. Kakvoća mora pobijediti količinu. Ta se krilatica mora ogledati i u zakonskim odredbama, kakvoći dajući veću slobodu, a „krivotvorinama” strožu provjeru. Naravno, interesi se tu prepliću sve dotle dok postoji krug potrošača i za slabiju i za bolju kakvoću.

Postavlja se pitanje kako donositi zakone da se istodobno štite interesi potrošača i proizvođača. Za to ima raznih pokušaja. Svakako, sigurnost za jednu i za drugu stranu košta. I provjerena, pouzdana kakvoća košta. To se, dakako, pojavljuje i kod određivanja cijena, a cijene određuju odnos proizvođača i potrošača.

U ovome konkretnom slučaju, kod potrošnje, važan je element razvoj potrošačke kulture. Ljudi se moraju usmjeriti prema kakvoći, prema dobrom izboru, moraju se osposobiti da sami mogu procijeniti kakvoću, da osjećaju razliku i da se u njima stvori navika koja pretpostavlja plemenitost vina. Moramo postići da se vino ne smatra kao opasno alkoholno piće, nego kao dio visoke gastronomske kulture, kao prehrambeni proizvod koji se ogleda i u međuljudskim odnosima. Za to je potrebno da se ljudi navrijeme upoznaju sa stvarnim činjenicama, da vino postane prepoznatljivo u svakodnevnom životu pojedinca. Vino ne smije biti tabu tema ni kod mladih naraštaja kako bi postigli da ono postane sastavnicom postavljenoga stola.

- gujaš -

Sedam dana u svijetu

Bruce Lee

Oduvijek sam volio duhovite ljude, napose one sa smislom za humor i na vlastiti račun. Mislim, one koji se znaju našaliti, a da time ne uvrijede drugog čovjeka, pa ni sebe, a opet da ukažu na neku svoju ili tuđu manu. Dakako, ima onih koji se groze svakog ismijavanja, nazivajući svaku šalu, pa i blagu ironiju cinizmom, ili čak vulgarnošću.

Moja generacija je odrasla uz filmove Brucea Leea, legende karate filмова. Nedvojbeno je da je taj rano preminuli karatist i glumac svojim filmovima izvršio znatan utjecaj na opću popularnost ovoga športa. Jedan ili dva njegova filma sam pogledao i bio svjestan da to nije moj svijet, ali sam se često nalazio u društvu ljudi koje bi svaka šala na račun Brucea Leea i njegovih filmova ozbiljno povrijedila. Bruce Lee je doista bio uzor mnogima čije je dječake sobe ukrašavao poster s njegovim likom u akciji ili upravo spremnog za akciju. Istina, nekoliko godina poslije iste te sobe ukrašavao je, među inim, i poster Slobodana Miloševića.

Ali Bruce Lee je bio „glavna faca“ u bivšoj Jugoslaviji sedamdesetih-osamdesetih godina 20. stoljeća. Koliko li su se samo puta dečki potukli nakon kinopredstave „našpanani“ viđenim. Isto tako su s velikim samoodricanjem mnogi polazili karate-školu. Napose je u Bosni i Hercegovini, uz Bijelo dugme, najveća zvijezda bio Bruce Lee.

Proteklih je dana jedna udruga u Mostaru, gradu podijeljenom na zapadni (hrvatski) i istočni (bošnjački) dio grada, pokrenula inicijativu za podizanje spomenika Bruceu Leeu ističući da je on uvijek bio borac za pravdu i mir, a usput nije ni Srbin, ni Hrvat, ni Bošnjak. Kao takav trebao bi biti simbol snošljivosti među ljudima i prihvatljiv za sva tri konstitutivna naroda u BiH. Što reći? Meni se zamisao doima kao sjajna, a napose je izraz specifičnoga bosanskog humora. Naime, znamo da se na području nekadašnje Jugoslavije zna dogoditi da se sruši spomenik drugoga naroda, ili ideološkog neistomišljenika, a spomenik Brucea Leea bi uistinu mogao „preživjeti“ sve nacionalne, vjerske i ine nesnošljivosti i ostati stajati kao iskaz vremena u kojem živimo. Dakako, ako se takav spomenik uistinu podigne. Međutim, meni se sviđa i nastavak ove priče koja je tek započela (ili možda još i nije). Naime, postavlja se pitanje u kojem dijelu grada (istočnom ili zapadnom) će se spomenik graditi, kamo će Bruce Lee usmjeriti svoj pogled (tu se uglavnom aludira na spomenik bana Jelačića u Zagrebu), te tko će biti izvođač radova. Ne će valjati bude li to hrvatska, bošnjačka ili srpska tvrtka. Teško će biti pronaći i odgovarajuću osobu za to jer je jasno da su još i danas svi „sumnjivi“, počevši od sukoba interesa, nacionalne povezanosti itd. Tako će zamisao o podizanju spomenika Bruceu Leeu možda još izazvati brojne polemike. Kao što ih je izazvala inicijativa jednog zastupnika u parlamentu Bosne i Hercegovine da se u toj državi dopusti mnogoženstvo. Narečeni zastupnik bi želio da svaki muškarac smije imati četiri žene. „Meni je i jedna previše“, govori mi stariji kolega nakon što sam mu prenio najnovije informacije iz „zakonodavstva zemalja u okruženju“.

Još je veću prašinu podigla najava iz Srbije kako će vlada Srbije i Crne Gore dati potporu Hrvatskoj za mjesto nestalne članice Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda. Predsjednica Odbora Skupštine Srbije za inozemne poslove Gordana Čomić tim povodom je izjavila: „Hrvatska je naš susjed koji je puno više napredovao od nas, na putu je ulaska u Europsku uniju. Ne možemo stalno gledati unatrag, moramo gledati unaprijed.“ Naravno, ovakvo stajalište izazvalo je žestoke prosvjede mnogih srbijanskih političara, a napose „patriotskih“ snaga koje se još zalažu za granicu dviju država na crti Karlovac – Ogulin – Virovitica, pa su već najavile da će tražiti opoziv ministra vanjskih poslova Vuka Draškovića.

Moglo bi se nabrojiti još mnogi sličnih slučajeva od rušenja spomenika „drugom Titu“ u Kumrovcu, ili škrabanja po spomeniku dr. Franji Tuđmanu na drugom kraju Hrvatske, ali stara latinska poslovice kaže „Sapienti sat“.

Mene doista zanima hoće li Bruce Lee dobiti spomenik u Mostaru.

Dr. Ladislav Heka

Iz tiska

Pogranična suradnja pomoću Phare projekta

Županijski, odnosno regionalni dnevnik Bajai Napló u svome broju od 11. veljače izvješćuje o prvoj pograničnoj suradnji koja će se ostvariti između Mađarske i Srbije i Crne Gore u okviru pokusnog Phare projekta.

Prema naslovnom tekstu, za te svrhe putem natječaja odobreno je sveukupno 630 tisuća eura, kojom se potiče prije svega kulturna suradnja, ali jednako tako podupire i gospodarski razvoj u regiji.

Tom je prigodom u četvrtak, 10. veljače, u Baji upriličeno i svečano potpisivanje ugovora o potpori koja se kreće od 15 do 50 tisuća eura, kojemu su uz ostale prisustvovali Péter Szegvári, predsjednik Mađarskog ureda za regionalni razvoj, bajski gradonačelnik Péter Széll, te gosti Marta Ódri-Horvat, dopredsjednica Gradske vijeća, i dr. Stojan Slavković, gradonačelnik prijateljskog Sombora.

Najveću potporu od 49.999 eura osvojilo je Bajsko regionalno udruženje putem zajedničkog natječaja s gradom Somborom za izradu izvođačkoga plana biciklističke staze koji bi se gradio na dionici Dunafalva – Bezdán.

Zatim slijedi potpora od 49.710 eura koju su Aljmaš i Subotica dobili za studiju i planove cestovnog povezivanja grada i državne granice. Gospodarska komora i Regionalna gospodarska komora grada Subotice osvojili su 15.490 eura za podupiranje suradnje prehrambeno-industrijskih malih poduzeća, za organiziranje stručnih savjetovanja i izložaba.

A Savez civilnih udruga Bačke i Kulturna udruga Ravangrad iz Sombora za razvijanje suradnje civilnih udruga dobili su 31.293 eura.

Pripremio:
S. B.

Pozivnica

Srdačno Vas pozivamo na

FANCAŠKO PRELO

koje će se održati
19. veljače 2005. u 19 sati
u športskoj dvorani
Fancaške osnovne škole.

Glazba:
Orkestar Antuna Vizina
Orkestar Čabar

U programu nastupaju:
Učenici osnovne škole
Djeca fancaškog vrtića
Plesno društvo „Tanac“ iz Pečuha

Ulaznice: 1200 Ft.

Sjednica Predsjedništva Hrvatske državne samouprave

U budimpeštanskome središtu HDS-a 11. veljače (petak), na poziv predsjednika dr. Mije Karagića, sastali su se članovi Predsjedništva HDS-a. Nakon predlaganja, odnosno prihvaćanja određenoga dnevnog reda, na prijedlog predsjedatelja promijenjen je redoslijed predviđenih točaka dnevnog reda s time da je – uz opću suglasnost – u nazočnosti predsjednice Saveza hrvatske mladeži u Mađarskoj Veronike Vuk i dopredsjednika Čabe Prosenjaka sjednica otpočela s pitanjima koja se tiču Saveza.

Kako je to reče i Veronika Vuk, nakon nastalih promjena u vodstvu Saveza naše mladeži, praktično nije bilo nikakve primopredaje, a što je u pogledu gospodarstvenih pitanja dovelo do veoma ozbiljnog sudskog raščićavanja. Na temelju razmatranja, odnosno razmjene mišljenja u pogledu „Kako dalje?“ iznesen je zajednički stav Predsjedništva da SHMM što hitnije sazove Skupštinu mladeži na kojoj ona sama treba riješiti je li joj je ta organizacija potrebna. Ako se odluči da Savez i dalje treba djelovati, neka se izradi program djelatnosti jer će samo kao registrirana organizacija imati prava i mogućnosti ići na zemaljske natječe. U pogledu sazivanja skupštinskoga vijećanja u pripomoć će mladeži priteći i HDS, a ako se otpočne s konkretnim radom, naknadno će se dati riješiti i preostala sporna te materijalna pitanja. Dakle, „na mladima svijet ostaje“ kaže naša poslovice. Hvala Bogu, mladeži imamo u našim raznim odgojno-obrazovnim ustanovama, samo bi ju trebalo na odgovarajući način organizirati. To bi trebao biti cilj i jedna od glavnih zadaća Saveza hrvatske mladeži u Mađarskoj.

Predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor Marija Pilšić, uz pismene materijale, iznijela je i svoje usmene argumente o gospodarenju u prošloj godini, što je jednoglasno i prihvaćeno. U svezi s izlaganjem Proračuna HDS-a za 2005. godinu razvila se živa razmjena mišljenja gdje su uslijedile i znatne materijalne preinake i izneseni veoma realni prijedlozi. Primjerice, podupiranje nove dvojezične škole u Martincima i Petrovu Selu sa po 500 tisuća forinti, što će te naše ustanove dobiti za kupnju tehničkih uređaja, računala za jezičnu obuku. Glede daljnjeg izlaženja Hrvatskoga glasnika HDS će Croatici, na 4-5 mjeseci, posuditi 15 milijuna forinta. Tako je proračun za 2005. godinu, preinakom nekih stavaka, također jednoglasno prihvaćen, što znači da će oba

financijska materijala biti predložena za prihvaćanje skupštini HDS-a koja se predviđa sazvati 26. veljače.

Zbog odsutnosti referenata 3. i 4. točka dnevnog reda odgođena je.

Prelazeći na Ostala pitanja i prijedloge, bilo je riječi o hrvatsko-mađarskom rječniku, a koji se s mađarske strane podupire s osam milijuna forinta. Slična se svota očekuje i od naše matične države. Inače, 40% građe budućega rječnika gotovo je. Za časopis Pogledi HDS i ove godine osigurava milijun forinta. Njegovo uređivanje u potpunosti će preuzeti Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj. Planirano proširenje hrvatskih radijskih emisija na internetu u tijeku je. S mađarske strane za taj projekt osigurano je 6,5 milijuna forinta. Bude li ga sličnom svotom pomogla i Hrvatska, ima izgleda da će postaja proraditi. Bilo je riječi i o darivanju zbirke crkvene umjetnosti vlač. Štefana Dumovića HDS-u. Ima nade da će se zgrada crkvene zbirke – putem natječaja – moći obnoviti i staviti u uporabu bez toga da bi to materijalno teretilo našu samoupravu.

Što se pak tiče radova o obnovi Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže u Pečuhu, ravnatelj Gabor Győrvari izradio je podroban pismeni materijal u kojem je naznačeno da su radovi u toku, a podjednako se ističu povijesne etape, obrazovno-odgojna uloga škole u sustavu Republike Mađarske, fizički uvjeti za djelatnost, izgledi saniranja dosadašnjega stanja i statistički podaci naše ustanove.

Joso Šibalin, ravnatelj santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i đakčkoga doma, također je pregledno priopćio

planske zamisli o izgradnji budućega proširenog đakčkoga doma koji bi bio neposredno kraj škole. Materijal je sačinjen i pismeno, sadrži program o izgradnji, opis redoslijeda njegova ostvarenja i kako bi zapravo izgledao taj učenički dom. U svezi s otkupom susjedne zgrade u planu je da se vodstvo škole zajedno s HDS-om obrati Vladinu Uredu za nacionalne i etničke manjine. Naime, riječ je o 5-6 milijuna forinti.

Nakon kraće stanke otpočelo je zajednička sjednica članova Predsjedništva i članova Savjetodavnog odbora osnovanog u svezi s Obrazovnim središtem Hrvata u Mađarskoj u Vlašićima, na otoku Pagu, čiji su članovi: Stipan Karagić, Mišo Matović, Tibor Dombai, Gabor Grabić, Štefan Krizmanić, Vinko Hergović i Zoltan Farago. Stipan Karagić ukratko je govorio o trenutačnom stanju zdanja, čija bi tehnička predaja trebala biti 28. veljače. Sudeći po dinamici izvođenja radova, taj datum je neizvodiv. Kako je to i pred Skupštinom razmatrano, u pogledu funkcioniranja paškog objekta bilo je riječi o različitim projektima. Radi imenovanja ravnatelja u našem glasilu objavljen je i natječaj na koji su poslani tri pismene ponude. Na temelju brojnih razmimoilaženja mišljenja postavilo se i pitanje mjerodavnosti postojećega zajedničkoga tijela, Skupštine HDS-a. U pogledu raspisanih uvjeta izražena je suglasnost da nijedan od trojice u potpunosti ne odgovara za upravitelja toga i te kako važnoga paškog objekta. Prihvaćeno je da se još jednom razmisli kakav bi se konkretan prijedlog mogao podnijeti Skupštini, stoga će se isti skup još jednom sastati 18. veljače tekuće godine.

M. Dekić

Fašnik u Pomurju i Međimurju

Još kao dijete sjećam se da smo se na fašnik obukli u svakakvu šarenu odjeću što smo dobili od starijih ljudi. Na hlače „suknu, firtun, bataču“, maskirali lice, uzeli „šlefu“ (drvene žlice), i krenuli u selo. Najbolje je bilo kada se već smračilo i kada su po selu

jako hladno. Cijelu su se večer obilazile kuće, uz pjesmu, ciku i ples, fašenki su tjerali zimu.

Ali treba se vratiti i na prijašnji „lekovni četrtak“, kada su se žene okupile u „goricama“ i veselile se, pile, „popovale“, a muškarci nisu ih smjeli posjetiti jer bi loše prošli. To je

cesti u vinograde. Nekadašnji običaji ponovno se vraćaju u sela, ali se prilagođuju novim vremenima. Fašnik se proslavi u svakoj odgojno-obrazovnoj ustanovi u okviru maskenbala kada se djeca obuku u svoje najomiljenije likove.

U Serdahelu i Sumartonu fašničko veselje priređeno je u domu kulture, u utorak, pred Pepelnicu. Budući da selom već ne prolaze „fašenki“, jer u posljednjih godina na mnogim mjestima nisu ih pustili u kuću, ili jednostavno ljudi rade, pa nisu kod kuće, stoga je priređeno u domu kulture. U Sumartonu je to već dugogodišnja tradicija. Članovi kulturnog društva obuku se u prave pomurske fašenke, a i mještani im se priključuju, i vesele se do ponoći.

U Serdahelu je organizirana i povorka po selu. Bračni par s djetetom i drugi fašenki sa zublama (bakljama) prošetali su ulicama, a zatim je u domu kulture priređen veliki maskenbal, gdje su se osim tradicionalnih maski (krinki) pojavile i moderne. Indijanci, likovi iz filmova, robovi i razne zvijeri plesali su na zabavnu glazbu. Na kraju su nagrađene najzanimljivije maske. Nagrade je uručila voditeljica doma kulture Terezija Kaman.

Sumartonce već godinama fašnik slave i u susjednome Međimurju, u Čakovcu. Međimurski grad potkraj zime svake godine priređuje Međimurski fašnik, to je fašničko slavlje na kojem se okupljaju maskare i karnevalske skupine iz raznih dijelova Hrvatske te iz susjednih zemalja. Čakovec je član Europske udruge karnevalskih gradova.

Na 41. fašničkoj povorci, 6. veljače u Čakovcu, osim

Skupina iz Sumartona na fašničkoj povorci u Čakovcu

hodale maskirane skupine i vikali, zvonili raznim napravama, a u mraku je to bilo pomalo i stravično. Za fašnik je uvijek bila tvrda zima, smrzle bi nam se ruke, pa je bilo dobro ulaziti u kuće na toplo, gdje smo nešto pjevali, recitali domaće fašničke pjesme „Fašenk, Fašenk, kurvin sin, se si dekle oženil ...“, dobili piti i jesti fine krafne, što smo i objesili na naše „šlefe“. Tog dana koji put su i djeca gutnula malo vina da pri hodu po selu ne bude im

zapravo bio dan žena među Pomurcima. Taj običaj još i danas živi, ali se pomalo promijenio s time da i muškarci smiju u vinograde, no trebaju kuhati, točiti vino. Kamanove, gorice blizu Sumartona i Serdahela, i ove su godine bile pune na lakovni četvrtak iako je vrijeme bilo loše, padao je snijeg, no prepreke nije bilo da žene uživaju. Za starije Serdahelce u domu kulture priređeno je veselje, jer njima bi bilo ipak teško otići po skliskoj

Jedina dječja skupina serdahelskih fašenaka koja je pohodila i kuće

Maske s fašnika: likovi iz filma „101 dalmatiner“

Pobjednička maska u Serdahelu

Prave međimurske maske,
slične mohačkima

skupina iz Austrije, Italije, Slovenije i Hrvatske, sudjelovale su i hrvatske skupine iz Mađarske, članovi KUD-a Sumarton i Mješoviti pjevački zbor hrvatske manjinske samouprave iz Kaniže. Sumartinci su dočarali cigansku obitelj, s ciganskim sviračima i na pozornici na Trgu Republike prikazali kratak šaljiv igrokaz i plesali. Kaniška se skupina obukla u svadbenu povorku, dakako, muškarac se obukao za mladu, a žena za mladoženju. Nije nedostajao ni svećenik koji je na pozornici „vjenčao mladence“. Za veselicu je asistirao Štef Prosenjak s harmonikom. Obje su skupine bile vrlo omiljene u međimurskom gradu.

Na Međimurskom fašniku bilo je i mnogo gledatelja iz Pomurja, oni su mogli uživati u

raskoši raznoraznih maski. Prave međimurske maske, slične našima u Mohaču, zvonile su kroz grad. Bučne su bile i klepetuše iz Domašince. Drvene glave raznih životinja klepetanjem su stvarale stari fašnički ugođaj. Budući da je nekada u Međimurju bio običaj da na fašnik jedan muški član obitelji u zoru pukne tri puta bičem, to je učinjeno i u Čakovcu, no ne u zoru, već za vrijeme povorke.

Unatoč cijevoj zimi ulice su bile pune gledatelja, koji su se također maskirali i veselili u društvu. Šarenilo grada odista je prava terapija u mračnijim, sivim danima, i nakon toga svi se nadaju da već nije puno ostalo od zime, dolazi postupno poboljšanje vremena.

Beta

Fašnička povorka
u Serdahelu

Poklade u Klubu šokačkih Hrvata

Već nekoliko godina Pokladna zabava glavna je godišnja priredba Državne udruge šokačkih Hrvata u Santovu.

Tako se i ove godine na pokladni ponedjeljak, 7. veljače u 18 sati u Klubu šokačkih Hrvata okupilo 50-ak članova i gostiju radi druženja i zabave uz Bereške tamburaše.

Kao što je običaj, predsjed-

nik Udruge *Stipan Pančić* tom je prigodom podnio izvješće o lanjskom radu i o planovima za tekuću godinu.

Uza zajedničku večeru, dobro raspoloženje članstva uz pjesmu, ples i tambure, pa i čašicu vina, potrajalo je do sitnih sati.

Tekst i slike:
S. Balatinac

Vesela santovačka Šokadija i Bereški tamburaši

Iz vjerskog života

Trodnevica u Santovu

Župna zajednica u Santovu već je započela pripreme za najveći kršćanski i katolički blagdan, za Uskrs.

Naime, već po dugogodišnjem običaju, i ove godine uoči Uskrsa održat će se duhovne pripreme. Kako je najavio mjesni župnik na hrvatskoj misi prve korizmene nedjelje, 13. veljače, ovaj put trodnevne duhovne pripreme održat će se od 7. do 9. ožujka. Za hrvatsku zajednicu sva tri dana misu će na hrvatskom jeziku služiti upravitelj Svetišta Gospe od Utočišta i aljmaški župnik *Ante Markić*, koji je vodio i duhovne pripreme za Božić.

Sljedeći važniji događaj u životu santovačke župe bit će 15. svibnja, na prvi dan Duhova, kada će se održati hrvatska prva pričest, a tjedan kasnije, 22. svibnja, i mađarska. Istodobno već je započela i

priprema krizmanika za svetu potvrdu koja će se u santovačkoj župi prirediti 12. lipnja ove godine, što je poseban događaj jer se ona priređuje samo svake tri godine.

S. B.

Velečasni *Ante Markić*,
upravitelj aljmaškoga
Svetišta Gospe od Utočišta

„Kaj se vino piti mora“

„Tak so rekli kuma Dora, kaj se vino piti mora“ kaže stara kajkavska pjesma. Mora li se vino piti ili ne, neka to svako sam odluči. Znam da pomurski Hrvati svojom voljom kušaju kapljicu. No ne samo da rado piju vino već i rado uzgajaju lozu, cijele godine pozorno prate njezin razvitak od prvih pupoljaka do slatkoga ploda. Božanstveni napitak u manjim količinama je lijek, pospješuje cirkulaciju organizma, opušta ljude i zbog toga pomaže pri druženju, a ne smije se zaboraviti ni njegov fini okus. Da bi vino bilo odista božanstveno, od prvih zamaha motike do berbe uzgajivači vinove loze trebaju mnogo truda uložiti, a naravno nije svejedno ni kako se proizvodi vino.

Stručnjaci o tome već mnogo znaju, ali i mali privrednici sve više paze na to. Čitaju stručnu literaturu, slušaju predavanja, a što je možda najvažnije, imaju iskustva.

Stručnost među serdahelskim vinarima također je bila vidljiva, naime, velik broj uzoraka dobio je medalju.

U organizaciji serdahelske mjesne i manjinske samouprave 4. veljače u blagovaonici osnovne škole održano je natjecanje vinara.

Ne možemo govoriti o staroj tradiciji, ove godine se priredilo drugi put, ali da ima potrebe za tim, to je pokazao i broj prijavljenih. Na natjecanje je pristiglo 53 uzorka vina, što je ocijenio stručni žiri: dr. Dénes Pálfi, József Kupó i Jože Međimorec.

Sve su to bile sorte s obližnjih vinograda sa Stare gore blizu Bečehela i s Kamanovih gorica, gdje Serdahelci i Sumartonci imaju svoje klijeti.

Nakon što je načelnik sela Stjepan Tišler pozdravio goste, ocjenjivački sud i sudionike, pjevački zbor Kluba umirovljenika otpjevao je nekoliko hrvatskih pjesama uz pratnju

Ocjenjivački sud prikazuje način ocjenjivanja

harmonikaša Štefa Prosenjaka, jer uz vino često ide i pjesma.

Predsjednik ocjenjivačkog suda g. Pálfi prisjećao se laniške godine, vremenskih prilika, mnogo oborina, što je prouzrokovalo puno bolesti na vinovoj lozi. U 2004. g trebalo je vrlo pripaziti na zaštitu biljaka, trebalo se redovito koristiti

pesticidima kako bi se očuvao grozd. Zbog malo sunčanih sati stupanj šećera u moštu bio je slab, no ipak vina nisu loša, ne osjeća se u njima jaka kiselina.

Predsjednik je izvijestio natjecatelje o načinu bodovanja. Ocjenjivači najviše dva boda daju za čistoću, dva boda za boju, 4 boda za miris, a 12 za okus, i tako ukupno može se dobiti 20 bodova.

Dok je ocjenjivački sud radio i čekalo se na rezultate, kušale su se fine pogače i staro hrvatsko jelo „kuržnača“, što su ispekle kuharice mjesne škole.

Od 53 uzorka bilo je mnogo kvalitetnih, među bijelim vinima dodijeljeno je 10 zlatnih medalja: Joži Kónigu, Ignacu Kobri, Joži Hanšu, Blažu Gerenčeru, Stjepanu Tišleru, Tiboru Vargi, Miklošu Prosenjaku, Stjepanu Garašiću, 15 srebrnih i 16 brončanih te dvije sorte su dobile priznanje, među crnim vinima tri su imala kvalitetu zlata: vino Jože Hanša, Tibora Varge i Jože Kóniga, te 4 srebra, 2 bronce i jedan uzorak je dobio priznanje.

Nakon dodjele nagrada (keramika) razgovaralo se o stručnim pitanjima i problemima uzgoja vinove loze.

Serdahelski vinari čekaju rezultate

Beta

Zadnje petroviske fašenjske ure

Ovo sad naglo, na hrptu nam ovako hudo, neočekivano i kraj fašenjka. Ljetos je zvanaredno kratko bilo vrime

fašenjskomu večeru se daje zbogom na društvenoj razini, a na ovo svečevanje, kot i lani tako i ovo ljeto, bili su pozvani

društva su veselo, uz muziku, u živoj diskusiji skupa potrošili zadnje fašenjske ure. Iako nas je bilo manje u kulturnom

gostuju naši partneri, za „navijače“ bi si rado zeli sa sobom u Hercegovac i petroviske amaterske kazalištarce. No,

Nukanje vina načelnikom

Točno u polnoći je kontrabas „zakopan“

mesopusta, a ni u Gradišću nisu uspjeli svagdir stisnuti zabavne programe, maškarade u sve skupa četire tajedne. No, većinom su hrvatski bali mimo, ne svira već ni harmanija ni tambura, i rozmarini počivaju kadgod u nugalju do dođućega fašenjka. U Petrovom Selu lani je došlo u modu da zadnjemu

partneri iz Pinkovca. Suprot ranije najave Lea Radakovića, pinkovačkoga poglavara, još nisu uspjeli doći masovno iz južnogradišćanskoga naselja prik hatara u Petrovo Selo 8. februara, utorak, ali ki su bili sa strane jačkarnoga zbora, Hrvatskoga kulturnoga društva „Gradišće“ i Igrokazačkoga

domu nek lani, Anuškina šalata s tjestom, Kohutovi kifljinci s orihi, sir, pogače, poharaji, a pak pivo i vino su polako izašli. S pinkovačkim načelnikom su petroviski igrokazači dogovorili novi projekt unutar EU partnerske veze. Pokidob ovo ljeto krajem februara pri pučkom kazališnom festivalu

ćemo li zajti do ovoga putovanja u stvarnosti, sad jur ne visi od gradišćanskih stran, nego od organizatorov. Nije nam se tužiti na raspoloženje, ali ovom prilikom nekako potihio, manje burno su odletile zadnje ure, zadnje minute ove noći. Točno u polnoći je odigran još šlager „Jedan stari kontrabas“, koji je ovo i sad morao izgubiti po diktatu vekše sile svoj glas. Prije simboličnoga zakapanja instrumenta, nuagi su hitili nutra u črnu torbu on predmet s kojim su željili dati na znanje svim od česa se kanu odreći u dođući dani posta. Jedni su za ov čas odstupili od cigarete, drugi s pila, treći s tiranja pinez i hamišnih običanj, a volja i karakter će odrediti ki kako će biti jak i moćan u držanju svoje riči.

Ovako je završena još jedna pinkovačko-petroviska fašenjska noć, a potom su se svi tiho razišli da bi se drugi dan pred oltarom pepelili i da bi se tim skupa podali i pokori.

*-Tiho-
Foto:*

Mikloš Kohut i Tiho

Društvo kazalištarcev u vijencu mjesnih tamburašev

Maskenbal hrvatske škole

Tradicionalni Maskenbal u organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatske osnovne škole u Santovu ove godine priređen je 7. veljače, na pokladni pone-djeljak.

Budući da je u posljednje vrijeme broj učenika znatno porastao, otprije nekoliko godina školska se pokladna zabava priređuje u mjesnoj gostionici. Tako je bilo i ove godine kada je više od stotinu učenika, nastavnika i velik broj roditelja, baka i djedova, ponovno ispunio dvoranu.

Bal je započeo predstavljaj-njem maškara, koje su učenici već odavno pripremali za ovu prigodu. Svi oni nagrađeni su skromnim poklonima, a zatim je uslijedila diskozabava koju su vodili učenici 8. razreda.

Igra na tombolu s brojnim nagradama bila je i ovaj put omiljena zabava učenika, koji su raspoređeni po razredima imali svoje posebne stolove sa sendvičima, kolačima i sokovima.

Osobito uspješnom pokazala se plesačnica narodnih plesova, koja je okupila sve nazočne, i to jednako učenike, nastavnike kao i roditelje, u zajedničko veliko kolo.

Stoga je pokladna zabava završena u dobrom raspo-loženju, a u pratnji Bobanova tamburaškog sastava iz susjed-nog Brega orila se pjesma, ona prava šokačka – Vesela je Šokadija ...

Tekst i slike:
S. Balatinac

Sve maškare na okupu

Učenici 3. razreda

Dio maškara u povorci na početku bala

Vesela je Šokadija ...

Učenici 8. razreda u dresovima santovačke momčadi

Glazbom su upravljali učenici 8. razreda

Priznanje „Géza Lemle”

Županijsko priznanje „Géza Lemle” utemeljeno je prije desetak godina u spomen na istaknutoga kulturnog djelatnika Gézu Lemlea uz čije se ime veže niz kulturnih aktivnosti u Pečuhu i u široj regiji 70-ih godina prošloga stoljeća. Dugi niz godina Lemle je bio pročelnik kulture Baranjske županije.

Mišo Hepp

Mnogi kulturolozi i oni koji djeluju na polju kulture te oni koji su ga poznavali, među njima i ovogodišnji dobitnik spomenute nagrade *Mišo Hepp* s poštovanjem se sjećaju njegove osobe. Državna Udruga kulturnih djelatnika, odnosno njezin baranjski ogranak svake godine dodjeljuje narečenu nagradu za istaknut rad na polju kulture u Baranjskoj županiji. Nagrada se dodjeljuje u svečanim okvirima na Dan mađarske kulture. Nagrađeni su se sreli 22. siječnja u Sásdu, gdje je priredena središnja županijska proslava.

Dodijeljene su tri nivo nagrade za kulturu, a našem Miši Heppu pripala je ovogodišnja nagrada Géze Lemlea. U izjavi za županijski list *Új Dunántúli Napló* povodom dobivenoga priznanja Mišo Hepp je između ostalog rekao: Najvažnije je njegovanje i čuvanje materinskog jezika, jer znanje jezika manjinu drži u životu. U ovo spada mnogo toga, od njegovanja običaja, do natjecanja hrvatskih vinogradara, pjesničkih večeri i susreta na književnim tribinama. Ove će godine, primjerice, gost Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe biti veliki hrvatski pjesnik Dragutin Tadijanović rođen prije sto godina, 1905., iste godine kada i Attila József. Još i danas stvara.

Iako rad na polju kulture ne uživa mjesto koje je imao prije dvadeset-trideset godina, bilo bi pogubno odreći ga se. Nadalje Hepp naglašava kako ustanova na čijem je čelu želi u svoje prostore privući sve građane Pečuha, jer ni hrvatsko stanovništvo u gradu nije samo hrvatsko, već i pečuško. S druge strane, mnoge priredbe koje se održavaju u Klubu od izložaba do predavanja, pa i predavanja na mađarskom jeziku, do programa vezanih uz Hrvatski dan mogu biti zanimljive i onima koji ne znaju hrvatski jezik. *B. P. B.*

Zajednička večer u Hrvatskome klubu pjevačkih zborova iz Kukinja i Pečuha

Odasvud ponešto

Obljetnice pečuških Hrvata

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoe, u organizaciji narečenoga kluba 2. veljače s početkom u 18 sati Đuro Franković održao je predavanje pod naslovom *Obljetnice pečuških Hrvata*. Kako nas je obavijestio voditelj kluba Mišo Hepp, predavanju je nazočilo desetak zainteresiranih slušatelja, koji su upoznati s imenima i godišnjicama rođenja ili smrti, okruglim obljetnicama Hrvata koji su svojim životom i radom u posljednjih pet stoljeća ostavili svoj trag i u kulturno-povijesnoj baštini grada Pečuha i u sveukupnoj hrvatskoj kulturi.

Tkanine

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoe 14. veljače u klupskoj maloj galeriji voditeljica Etnografskog odjela Muzeja Janus Pannonius Ruža Begovac otvorila je izložbu tkanina gospode Lauer. Otvaranje je svojim pjevanjem uljepšao Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe. Gospoda Lauer između ostalog o sebi kaže: prije 45 godina s obale Balatona preselila sam se u Pečuh. Na pečuškom vašaru sam se prvi put susrela sa ženama obučenima u prekrasnu hrvatsku narodnu nošnju. Imala sam sreće da sam ih srela i da sam se uživo mogla uvjeriti u ljepotu njihove nošnje. Od tada tražim i istražujem te nezaboravne, skladne boje.

Na moju sreću najljepši primjerci ove nošnje nalaze se u Etnografskom odjelu Muzeja Janus Pannonius u Pečuhu, gdje sam u mogućnosti precrtati te lijepe motive koje potom pokušavam presaditi na svoj tkalački stan.

Zahvaljujem i ovim putem što mi je omogućen pristup tim motivima u narečenomu muzeju, te sa svojim skromnim mogućnostima i sredstvima pokušavam oživiti taj čudesni svijet motiva i boja.

U ljepotu tkanina gospode Lauer moći ćete se uvjeriti ako posjetite malu galeriju Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u Pečuhu, najkasnije do 28. veljače.

Tehnologije proizvodnje vina

U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe i Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj, u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe 9. veljače s početkom u 17 sati poznati vinogradar inar István Havrán održao je zainteresiranom slušateljstvu predavanje na temu *Suvremene tehnologije proizvodnje vina*.

Bio je to svojevrsan uvod u domalo godišnje natjecanje hrvatskih vinogradara koje će se početkom ožujka održati u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe, a čije će proglašenje rezultata ove godine biti upriličeno u baranjskom Katolju.

HRVATSKA KRONIKA

23. veljače 2005. u 13.05 na I. programu
(Repriza: 25. veljače 2005. u 14.00 na II. programu)

Događaj tjedna u Hrvatskoj
Susret dramskih sekcija u Koljnofu
Predaja maturalnih vrpca u Pečuhu
TV kalendar
Urednik: Mišo Balaž.

Gdje su naši maturanti?

Koliko vrijedi diploma?

*(Razgovor s bivšom učenicom
Hrvatske gimnazije)*

Svijet se brzo mijenja. Što je prije nekoliko godina bila vrijednost, danas već možda nije, druga pravila života, druga etika, druge vrijednosti u ljudskim odnosima pa i na poslovnom tržištu. Naši su nam roditelji uvijek govorili: „Sine, uči jer s diplomom sigurno ćeš naći takav posao od kojeg se može živjeti.“ Znanje ili diploma bila je vrijednost s kojom se čovjek snalazio bilo gdje, jer kvalificiranost uvijek je bila tražena. Je li to tako i danas? U novije vrijeme većina ljudi ne radi u svojoj struci, sve više diplomiranih godinama traži radno mjesto. Upravo zbog toga često sam u polemici, vrijedi li učiti, uložiti puno novaca i vremena u školovanje, i na kraju se dobije diploma koja prilikom zapošljavanja ništa ne znači. S takvim sam mislima potražila i *Timeu Balažin-Völgyi*, koja je diplomirala 1998. g. na katedri za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta ELTE u Budimpešti, a također ne radi u svojoj struci, i porazgovarala o njezinim iskustvima.

Timea Völgyi podrijetlom je

iz hrvatske obitelji iz Serdahela, i danas živi u rodnome selu. Ona pripada mlađem naraštaju, rođena je kada se u obitelji s djecom govorilo već manje hrvatski, no ona je još mnogo domaćih riječi naučila od svojih roditelja.

Zašto si se upisala u budimpeštansku hrvatsku gimnaziju, daleko od svojih roditelja, a zatim nastavila učenje na ELTE?

– Hrvatski jezik je za mene uvijek bio nekako prirodan, istina da kao dijete u obitelji sam većinom govorila mađarski, ali moj tata se uvijek trudio da što više naučim hrvatski. Kada sam postala učenica petog razreda, u osnovnoj školi u Serdahelu dobili smo učitelja pokojnog Stipana Blažetina s kojim je učenje hrvatskog jezika bila igra, uživali smo u satima hrvatskog jezika, i zavoljeli smo ga. Tu se nije radilo samo o jeziku, već o kulturi, o hrvatskim pučkim i zabavnim pjesmama, o upoznavanju matične domovine, o sakupljanju domaće pučke književnosti i običaja. Tako do kraja osnovne

Timea Balažin-Völgyi s mužem na nastupu s KUD-om „Sumarton“

škole bilo je nekako prirodno da ću nastaviti u hrvatskoj gimnaziji. Tada iz mog razreda išli smo petero u Budimpeštu. Ondje sam se vrlo dobro osjećala. Razrednica mi je bila sadašnja ravnateljica Marija Petrić, ona me je također usmjerila prema hrvatskom jeziku.

Nisi li razmišljala o nekoj drugoj struci?

– Ne. Još ni nakon mature zapravo nisam znala što bi voljela biti. Realni predmeti mi nisu tako dobro išli da bih nastavila učiti to, jezike sam lako učila i voljela, pa sam mislila: ako sam već krenula na putu hrvatskog jezika, onda ću to i dobro usavršiti. Izabrala sam nastavnički smjer premda nisam mislila postati učiteljica, ali nikad se ne zna.

Diplomirala si 1998. g. Kako si krenula za poslom. Gdje si ga tražila?

– Dok sam studirala, stupila sam u ozbiljnu vezu s mojim sadašnjim mužem. Budući da je on bio iz Pustare, a ja iz Serdahela, svakako smo se željeli nastaniti u Pomurju. U Budimpešti sam imala ponudu u svojoj struci, ali i ja i muž smo smatrali važnim svoje korijene, nismo ni razmišljali o tome da odemo nekamo iz rodnoga kraja. Naravno, u Zalskoj županiji posao je bilo teže naći. Znala sam da u škola nema mjesta, a nisam ni imala volju za pedagoškim radom. Pedagozi nisu cijenjeni, a i plaća im je vrlo slaba, stoga

sam razmišljala u nečemu drugom. Preko poznanstva sam se zaposlila kod jednog poduzeća, još za vrijeme šoping-turizma, gdje sam zapravo ja bila spona s Hrvatima. Prevodila sam, bila sam tumačica i tajnica. Posao mi se sviđao, često sam putovala u Zagreb i u Hrvatsku, gdje sam uspjela svoje znanje jezika usavršiti, no nakon dvije godine kod tvrtke su iskrsnuli neki problemi i zbog toga sam ju ostavila. Nekoliko puta sam prevodila i za reklamne novine. Zatim sam se zaposlila kod druge tvrtke, gdje sam imala sličan posao, ali u pola statusa, to me nije zadovoljilo, stoga sam i to napustila. Usput sam stupila u brak i skupa s mužem osnovali smo tvrtku.

Kakva je to tvrtka?

– Moj muž se bavi roletarstvom, prodajom i montiranjem pvc-stolarija. U tvrtki vodim administraciju. Nešto malo koristim i svoje znanje jezika jer imamo dosta mušterija iz Hrvatske pa je često trebalo prevoditi, dogovarati se itd. Muž mi dosta lijepo zna hrvatski, ali kaže da sam ja ipak stručnjak u tome, inače on sada pohađa hrvatski tečaj kako bi usavršio svoje znanje. Nedavno smo sklopili ugovor s jednom hrvatskom tvrtkom da ćemo s njima zajedno raditi, pa ću i nadalje ostati u dodiru s hrvatskim jezikom.

Kažeš da se koristiš hrvatskim jezikom na poslu, ali ipak

U manikerskoj i pedikerskoj radionici

Oslikavanje umjetnih nokata jest i vrsta umjetnosti

nije to tvoja struka, jesi li ikad požalila što si izabrala studiranje hrvatskoga jezika?

– Nisam. Ako bih ponovno krenula na školovanje, izabrala bih isti put. Tu se ne radi samo o mojoj diplomi, poznajem dosta diplomiranih ekonomista, ekologa i drugih koji se jednako tako ne mogu zaposliti u svojoj struci. Studirala sam što sam voljela, a ono što sam postigla, to je moje, to mi više nitko ne može uzeti.

Tijekom devet godina provedenih u Budimpešti zacijelo si sudjelovala i u kulturnom životu Hrvata, odlazila na književne tribine, kulturne večeri itd.? Imaš li na to mogućnosti i u svome rodnom kraju?

– Na žalost, slabo. Možda mi to do sada nije toliko nedostajalo jer smo gradili kuću pa smo bili prezausteti. Sada kada smo s time gotovi, imam malo više vremena pa sam se prije godinu dana u članila u KUD Sumarton, u plesnu skupinu. To mi malo nadoknađuje prazninu što sam osjećala. U hrvatskom sam društvu, mnogi od članova dobro govore hrvatski, priredujemo običaje, često putujemo i u Hrvatsku. Volim što živimo kraj hrvatske granice. Katkad s društvom odemo u disko ili na piće, na priredbe. Upravo smo nedavno bili na Međimurskom fašniku.

Ubuduće rado bih se još većma uključila u život ovdša-

njih Hrvata, možda bih se uključila u sekciju koja skupljanja etnografsku građu ili se bavi hrvatskim jezikom, jer to me je uvijek zanimalo.

Ti imaš još jedno zanimanje?

– Da. Osim zajedničke tvrtke s mužem, ja sam uvijek željela imati nešto svoje. Uvijek me je zanimala kozmetika. Prije nekoliko godina završila sam manikersku i pedikersku struku i sada sam otvorila svoju radionicu.

Nadam se da za nekoliko godina svi ćemo malo bolje živjeti pa će biti potražnje za tim. Uživam u dizajniranju umjetnih nokata, što sve više dolazi u modu. Stariji ljudi pak imaju problema s nogama i onda dolaze k meni na liječenje. I u tom poslu računam na mušterije iz Hrvatske.

Jesi li zadovoljna svojim životom?

– Jesam, jer ono što radim to volim, sretna sam u braku, ubuduće željeli bismo osnovati obitelj. Što se tiče moje diplome, naravno da bih ju voljela više iskoristiti, ali ne pod svaku cijenu. Ako bi se nudio posao u mojoj struci, koji mi se sviđa, naravno da bih to izabrala, ali u neku ruku dobro je kad je čovjek višestran, nova iskustva obogaćuju čovjeka i upoznavanje jedne ili druge struke proširuju čovjekov svjetonazor, a možda se međusobno i dopunjuju.

Želim ti puno sreće i zadovoljstva u daljnjem životu!

Četarska osnovna škola

Nova učiteljica hrvatskoga jezika

U gornjočetarskoj osnovnoj školi jur izdavno tri učiteljice podučavaju hrvatski jezik. Polag Anice Pem-Moricz, Anice Poljak-Šaler, Djurdjica Benčić je bila zadužena za hrvatsku nastavu, no pokidob se je ona lani u novembru oprostila od škole, hitno je bilo potrebno najti još jednu školnicovicu. Direktorica škole Magda Horvat-Nemet nije mnogo razmišljavala, nego je manjkanje učiteljskoga potencijala riješila unutar školskoga okvira. Naime, Veronika Pezenhofer iz Narde jur četvrto ljetu podučava u školi fakultativno engleski, kao izabrani stranijski jezik. Iz ovoga predmeta ona je stekla diplomu u ljeti 2003. u Székesfehérváru, a ljetodan prije je završila studij iz hrvatskoga jezika i književnosti u samboteljskoj visokoj školi. Tajedno tri ure podučava engleski jezik, a u 5. i 8. razredu je dobila hrvatske ure tajedno po pet. Kako Veronika kaže, svenek je htela biti profesorica engleskoga jezika, i iz ove zamisli neće popustiti. Zato se namjerava upisati na daljnji studij iz spomenutoga jezika u Budimpešti ili Vesprimu. Po riči mlade školnikovice, na hrvatske ure s većim elanom se mora pripravljati i upotrebljava i vekšu energiju nego za engleski jezik. Ako usporedi mogućnosti, školskih pomagala, sredstava u podučavanju jednoga ili drugoga jezika, misli da za hrvat-

ski jezik mnogo što fali, na peldu i sistematični gramatički udžbenik. Nadalje kaže da engleski ima vekši čar i zavolj tehničke modernizacije, filmov i kompjutorov. Za veću motivaciju u učnji hrvatskoga jezika si je izabrala metodu da popularne šlagere skupa prevadja ju s učenici 8. razreda, i prik pje-sam se upoznaju s novimi riči, izrazi. – *To je drugačkova privlačna moć nek ako moraš nabubati suhi materijal iz udžbenika* – kaže mlada dama. Četarska škola svako drugo ljetu organizira za svoje učenike na hrvatskom morju jezično usavršavanje uz izlet, a i partnerski kontakt s vincjetskom školom služi za to da dica još veću volju dostanu za učnju hrvatskoga jezika. Veronika Pezenhofer pripada mlađoj generaciji učiteljev i nije još zabila kako joj je bilo u školski klupa, zato, kako smo to i vidili na uri, trudi se čim bliže zajti dici i peljati upoznavanje s hrvatskim jezikom i Hrvatskom na dopadljivi način. O nje djelovanju je pohvalno govorila i školska direktorica. Ona pak zahvaljuje kolegicam i jezičnoj savjetnici ke su joj i dovidob jako čuda pomagale. Zasad je zadovoljna sa svojim djelovanjem u četarskoj školi, ali, kako je šalno rekla, sanjari i o drugi životni zadaća i nikako ne želji iz ove ustanove projti u mirovinu.

Foto i tekst:

- Tiho -

Mlada školnikovica je dobila hrvatske ure u 5. i 8. razredu

Gradišćanski teklić

Hrvatski povjesničar zaposlen u sambotelском muzeju

U sambotelском Muzeju „Savaria” je ov misec stupio na posao Vince Kolnhofer – je nam najavio vist dr. Šandor Horvat, ravnatelj svih željeznožupanijskih muzejov. S njim skupa jur tri

Povjesničari medjusobno: sliva Vince Kolnhofer i dr. Robert Hajszan, predsjednik Panonskoga instituta

Gradišćanski Hrvati djelaju u ovom institutu, a med njimi je i petroviski Andraš Handler ki će vrijeda zgotoviti svoj studij Phd u Budimpešti. Mladi Nardanac, ki je dosad bio poznat kao povjesničar i vrlo istaknuti istraživač trianonskoga razdoblja, izabran je izmed osam kandidatov na ovo djelo i je vezan k muzeju s jedno-ljetošnjim dogovorom. Po njegovu riči, prvi dani na Povijesnom odjelu u muzeju su brzo mimo ter je jur dostao i prvu zadaću. Zadužen je za izložbu ka će se otvoriti krajem ljeta s temom Žitak graničnih područjev za oslobodjenjem od 1945. do 1955. ljeta.

Kemljanac najmladji vitez ugarske kulture

Štefan Glogovac, umjetnički peljač Kulturnoga društva „Kemene” u Kemlji, pred kratkim je u Budimpešti svečano proglašen vitezom ugarske kulture. Visoko odlikovanje je mladi Kemljanac dostao za dosadašnje djelovanje u svojem ansamblu, služeći ugarsku kulturu na visokom nivou. Kompozitor, autor igrokazov, a i koreograf, dosad je brojna djela sastavio za svoju grupu „Kemene”, ka svako ljeto broji, a i priređuje uz potporu seoske samouprave tri ogromne priredbe. U majušu Medjunarodni manjinski festival folklor-
rašev pozdravlja Kemlju, u augustušu Vodeni karneval je turistička atrakcija, a na Božić svenek se iznenadjuje domaća publika novim kusićem. Za ljetnim festivalom, poslije gostovanja u Grčkoj, odlikovana osoba, tj. vodja društva običuje za kemljansku pozornicu, kazališno-folklorni opus „Od zipke do groba”.

Najmladji vitez ugarske kulture je Kemljanac Štefan Glogovac

Muzej „Savaria” u Sambotelu polag hrvatskoga ravnatelja dr. Šandora Horvata ima još i naše muzeologe

Las Vegas u Bizonji

Već od lani su ugarski mediji glasni da na tromeji, med Bizonjom i selom Štrosom (Hegyeshalom) američki investitori kanu sagraditi u cijeloj Europi jedinstveni „grad doživljajev”. Zastupništvo gradišćanskohrvatskoga naselja na sjeveru, na čelu s poglavarom Matijom Šmatovićem, je odobrilo novi seoski plan jur lani u ljeti, a poduzetnici s kompletnimi zamisli su stali pred javnost krajem januara. Po njegovu projektu budući Las Vegas na pragu Bizonje bit će sazidan na 153 hektara i stat će oko 57 milijard forintov. Turanjski stani visoki od 140 metarov će nuditi pogled sve do Beča, Požuna, Jure. Kasino, hoteli, golfska igrališća, ogromni centri za kupovanje će se sazidati čez 10 ljet u tri koraki. Američki investitori običavaju mnogo djelatnih mjest, a zato je i stanovnikov ki se boju za budućnost Bizonje.

Velika turneja bečkoga centralnoga ansambla „Kolo-Slavuj” u Gradišću

Kako je to najavila Koljnofka Ingrid Klemenšić, dopredsjednica bečkoga folklor-noga ansambla „Kolo-Slavuj”, člani grupe su se nedavno odlučili za veliku turneju u Ugarskoj. Zahvaljujući organizacijskoj šikanosti sviračice i predsjednice Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, već se najpr zna da će najbrojnije društvo Gradišćanskih Hrvatov za njegovanje tradicije, hrvatskoga plesa i pjesme gostovati u Gradišću drugoga vikenda aprila. Petak, 8. aprila, će se predstaviti u Bizonji, drugi dan u suprotnom smjeru, u Petrovom Selu će pozvati na svoj spektakl gledatelje, a u nedilju svoju trodnevnu turneju zatvaraju u Hrvatskom Židanu.

Susret hrvatskih jačkarov i jačkaric Željezne županije u Petrovom Selu

Petrovski ženski zbor „Ljubičica” jur sad se pripravlja na protuličnu sezonu. Uz riči peljačice koruša Jolanke Kočiš, 10. aprila, nedilju, planira se u Petrovom Selu sastanak svih hrvatskih korušov u Željeznoj županiji. Tako će moći na poziv računati pred kratkim osnovana čepreška jačkarna grupa, čuvari vokalne tradicije u Bika, Prisičani, jačkari „Peruške Marije” iz Hrvatskoga Židana, „Zora” iz Kisega, koruš „Sv. Cecilija”, a i mišani zbor „Djurdjice” iz Sambotela, nadalje šički i nardanski pjevači, a za dobrodošlicu će, naravno, zapjevati i domaćini

Kazališna grupa „Dugava” iz Pinkovca u Petrovom Selu

Kazališna grupa „Dugava” iz partnerske općine Petrovoga Sela, po običaju će i ljetos dojt razveseliti petrovisku publiku svojim novim komadom. Kazalištarci pod peljanjem Rite Jandrišić ovom prilikom će nastupati s komedijom „Koliko smo, to smo” iz pera i

na spomin Augustina Blazovića, pokojnoga književnika, kulturnoga djelača Gradišćanskih Hrvatov u Austriji. Igrokaz u tri čini ter u režiji Bruna Radakovića Petrovišćani će moći viditi 6. marcija, nedilju, početo od 15 uri. Ovim kusićem će Pinkovčani nastupiti i na hrvatskom festivalu Pučkoga teatra, krajem ovoga mjeseca u Hercegovcu.

Petroviški zbor „Ljubičica” poziva na susret željezničupanijskih hrvatskih korašov

HKD „Gradišće” pripravlja Festival svitske muzike

Trodnevni festival pripravlja Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće” u majušu u Petrovom Selu. U okviru Phare-projekta se je naticalo za ovu orijašku priredbu, kade će se najti i srićno strefiti različiti muzički stili, a i kulture ter narodi. Iz navedenih bendov i imen samo nekoliko ke Petrovišćani predvidjaju od 20. do 22. maja u selu: grčki folkloriši Ilios, peštanski ansambl Med, Kulturno-umjetničko društvo iz Varaždina, tančoši iz ugarskoga sela Gencspátija, hrvatski zabavni bend Bruji iz Austrije, iz Hrvatske Magazin ili Gazde. Projekt koordinira peljač kulturnoga doma, ki je prvi službeno plaćeni človik društva „Gradišće” Petar Moricz, ali zavolj ovoga projekta, kako se povida, pripravlja se odreći i Andraš Handler kot predsjednik Društva. U njegovoj funkciji računaju u bliskoj budućnosti na solo plesača Roberta Filipovića.

Foto i tekst:
- Tiho -

HKD „Gradišće” u pripravi festivala svitske glazbe

Janica Kostelić – trostruka svjetska prvakinja

Janica Kostelić opet je zadivila športsku javnost. Naime, hrvatska skijašica na Svjetskom prvenstvu u Santa Catarini osvojila je tri zlatne medalje. Premda nije nastupila u veleslalomskoj utrci zbog prehlade i temperature, samo dan poslije se ipak pojavila na startu slalomске utrke. Sjajnom drugom vožnjom obranila je naslov svjetske prvakinje u slalomu sa 18 stotinki prednosti ispred drugoplasirane Finkinje Tanje Poutiainen.

Janica Kostelić je tako doskijala do trećega zlata na ovogodišnjemu Svjetskom prvenstvu. Postala je prva pobjednica u spustu i slalomu u kombinaciji kod skijašica kada su u pitanju svjetska prvenstva i olimpijske igre. U posljednjih 65 godina prva je od skijaša i skijašica koja je pobijedila u spustu i specijalnome slalomu. Isto toliko godina nitko nije obranio naslov u slalomu. Janica Kostelić je jedina skijašica s osam zlatnih medalja sa svjetskih prvenstava i olimpijskih igara, te se izjednačila s Norvežaninom Aamodtom. Hrvatska skijašica je prva poslije Erike Hess i Schladminga 1982. godine s tri zlatna odličja osvojena na jednome svjetskom prvenstvu. Tako je svoje ime duboko upisala u povijest svjetskoga skijanja.

„To je nešto nevjerovatno. U St. Moritzu sam osvojila dva zlata, sada sam uspjela to podići na tri. Stvarno ne mogu tražiti više” – rekla je jako iscrpljena Janica Kostelić, kojoj ovom prigodom nije bio prireden svečani doček u Zagrebu. Naime, ona ga je sama odbila izjavljujući da se osjeća preiscrpljenom. Bilo je to dostatno da se ponovno povede rasprava o humanosti modernoga športa. Naime, očigledno je da se u profesionalizmu ide do krajnjih granica, pa je pitanje šteti li i koliko šport ljudskomu zdravlju. Dakako, riječ je vrhunskim športašima. Teško je znati koje su granice izdržljivosti vrhunskih športaša.

Hrvatski tenisač Ivan Ljubičić poražen je u završnici ATP turnira u Marseilleu, vrijednog 600.000 eura. Bolji od njega bio je treći nositelj, Švedanin Thomas Johansson, sa 7 : 5, 6 : 4. Ljubičiću je to bila četvrta završnica u karijeri. Dosad je osvojio turnir u Lyonu 2001., a dvaput je gubio u završnici Dohe (2004., 2005.). Izmučen bronhitisom, Ljubičić je djelovao nemoćno protiv raspoloženoga Švedanina, koji je osvojio treći turnir u karijeri.

U Goodyear košarkaškoj ligi dosad vodeći Zadar neočekivano je poražen od najslabije momčadi lige, slovenskog Heliosa u Domžalama. Domaćoj momčadi to je bila tek treća pobjeda u ligi. Cibona VIP je pak ostvarila očekivanu pobjedu u Širokome Brijegu. „Vukovi iz Tuškanca” su u Hercegovini nastupili u najjačem sastavu, premda je bilo najava da će trener Vladimir Anzulović odmarati neke svoje igrače. Najveće zasluge za 14. trijumf „cibosa” u Goodyear ligi imaju dvojica stranaca: Márton Báder i Gerald Fitch. Mađarski je košarkaš ubacio 21 koš, uza samo jedan promašaj iz igre (6/7) i nijedan iz slobodnih bacanja (9/9), a tome je dodao i 13 skokova. Amerikanac je pak za samo 26 minuta igre postigao 24 koša (šut za dvicu 3/5), trice je gađao savršenih 4/4, a imao je i četiri skoka.

Rezultati 22. kola:

Zagreb – Reflex 72 : 90, Helios Domžale – Zadar 88 : 78,
Hemofarm – Budućnost 99 : 80, Geoplin Slovan – Crvena zvezda 63 : 62,
Split CO – Union Olimpija 85 : 97, Šibenka Dalmare – Bosna ASA 93 : 71,
Široki Hercegtisak – Cibona VIP 70 : 89,
Partizan PMB – Pivovarna Laško 88 : 73

Na ljestvici vodi Hemofarm s 38 bodova koliko ima i Union Olimpija. Zadar i Partizan imaju po 37, a Cibona VIP i Reflex po 36 bodova. Od hrvatskih klubova Zagreb se nalazi na 12. mjestu s 29 bodova, koliko ima i Šibenka Dalmare na 13. mjestu, dok je Split CO predznadni sa samo 26 bodova.

Ladislav Heka

Veliko veselje baćinskih Hrvata

Budući da je u subotu, 5. veljače, održano čak tri pokladne zabave u Bačkoj, nismo bili u mogućnosti da ih sve popratimo.

Jedna od njih bila je priredena u organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave

još jednom se pokazalo da postoji i te kako velika potreba za ovakvim okupljanjem Hrvata, koji svake godine željno iščekuju ovu jedinstvenu manifestaciju.

Prelo su uveličali i brojni uzvanici među kojima su bili

U programu su nastupile plesne skupine mjesne škole

rave u Baćinu. Kako nas je tom prigodom izvijestio predsjednik hrvatske samouprave *Franjo Anišić*, već šesto Racko prelo zaredom, opet je bilo više nego uspješno. Na prelu se okupilo više stotina gostiju iz mjesta, ali i okolnih naselja, poglavito iz Dušnoka i Kalače, pa je dvorana seoskog doma kulture bila ispunjena do posljednjega mjesta. Po njemu,

generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivan Bandić*, parlamentarni zastupnici *dr. Zoltán Bagó* i *István Tóth*, ravnatelj Županijskog zavoda za javnu prosvjetu *Károly Imre*, gosti iz Donjeg Miholjca, Bačkog Brega, a odazvalo se i više zastupnika seoske samouprave na čelu s donaćelnikom.

Nakon pozdravnih riječi

Gostujući KUD „Rokoko” iz Čikerije

Franje Anišića, koji je pohvalio rad plesnih skupina, tamburaša u očuvanju hrvatskih tradicija, okupljenima se obratio i donaćelnik sela *József Kozma*. On je zahvalio na pozivu, izrazivši uvjerenje da je to prvi korak na putu poboljšanja prije napetih odnosa između hrvatske manjinske i seoske samouprave. Značenje ovakvih druženja istaknuo je i *Károly Imre* zaželivši svim okupljenima dobru zabavu.

U već tradicionalnome prigodnom programu nastupile su plesne skupine baćinskih učenika nižih i viših razreda, Omladinski tamburaški sastav Baćinski bećari i Plesno društvo „Vodenica”, a posebni

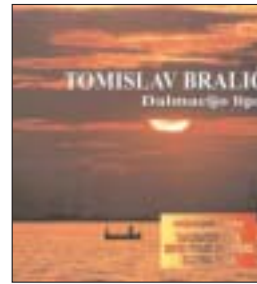
gost prela bilo je Kulturno-umjetničko društvo „Rokoko” iz Čikerije. Za dobro i veselo raspoloženje pobrinule su se Racke žice iz Dušnoka.

Spomenimo da su uspješnosti baćinskoga prela pridonijeli brojni podupiratelji iz mjesta i okolnih naselja, koje je nemoguće sve navesti. Mi pak zahvaljujemo autorici fotografija koja nam je ustupila nekoliko slika.

Budući da je bilo golemo zanimanje za prelo, Hrvatska samouprava, ističe na kraju *Franjo Anišić*, razmišlja i o organiziranju bala za Uskrs.

Tekst: *S. Balatinac*
Slike: *Enikő Zsigmond*

Dalmatinsko muzičko objamljenje Tomislava Bralića

Priznajem, jalna sam i zavidna svim onim kim je od Boga dano privileg da budu u blizini sve te lipote, čarolije ku nek morje more ponudjati. Ako smo srični, mi nasljednici bojsek negdašnjih Dalmatincev, jedno ljeto barem jednoć ga moremo zagledati, začućuriti se polag njega ter zadiviti mu se, kušati ga i zaljuljati se na njegovi zlatni vali. Nam, kontinentalcem je

draga svaka glazbena poruka, svaki gut koji nam zajači o dalmatinski skalina, galebi, smokva i maslina. A kad poslušam sa zaprtimi oči CD *Dalmacija lipa* u interpretaciji Tomislava Bralića, poznatoga solo pjevača grupe Ankoraz iz Zadra, za čas se najpr rivaju spominki, o bijelom letu nad morskimi dibinama, o zalasku sunca na zlatnom vodenom mostu i o neodoljivoj daljini. Bralićeva serenada sa već od deset pjesam je pravi dar slušatelju, a da ima odličan glas, to je jur većputi dokazao i na hrvatski bali u Šopronu. U ovom slučaju snimljene hrvatske pjesme na privlačni manir mamu slušatelja da se opusti, relaksira i pravoda se spočine u dalmatinsko-muzičkom objamljenju. Uz hite *Dalmacija lipa*, *Ispod tvoje balature*, *Zlatna vala*, pjesme *Ane moja*, *Ljubavna beštija* i *Croatia, iz duše te ljubim* ter *Stina pradiđova* takaj su u međjuvrimenu postale popularne i med Gradišćanskimi Hrvatima, a imaju i veliku šansu da će publika dođuće ljeto i ove jačke zajedno pjevati s izvodjači. CD Tomislava Bralića ne potribuje nikakovu agitaciju, ni reklamu, to bojsek potvrđuju ljubitelji hrvatske glazbe u Koljnofu i u Šopronu.

-Tiho-

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: LADISLAV GUJAŠ, e-mail: guco@croatica.hu. NOVINARI: ŠTIPAN BALATINAC, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu., BERNADETA BLAŽETIN, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu., BRANKA PAVIĆ-BLAŽETIN, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu., TIMEA HORVAT, tel.: 94/315-479, e-mail: tihoc@croatica.hu., DR. MARIN MANDIĆ, tel.: 1/364-2805. VANJSKI SURADNICI: LADISLAV HEKA, JELKA GREGEŠ, tel.: 73/352-136. LEKTOR: ŽIVKO MANDIĆ, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu. ADRESE: 8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 1. Tel./Fax: 93/310-532, e-mail: glasnik@croatica.hu, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu. ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 8801 Nagykanizsa, P.F.: 30. i 1396 Budapest, P.F.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: ČABA HORVATH. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi preplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Preplata na godinu dana iznosi: 4160,-Ft. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270